

Brusel 12. června 2017
(OR. en)

9302/17

ECOFIN 405
UEM 154
SOC 385
EMPL 299
COMPET 402
ENV 501
EDUC 229
RECH 185
ENER 224
JAI 484

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. dok. Komise:	ST 9246/17 ECOFIN 376 UEM 125 SOC 354 EMPL 269 COMPET 371 ENV 471 EDUC 199 RECH 155 ENER 195 JAI 446 - COM(2017) 513 final
Předmět:	Doporučení pro DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reforem Lotyšska na rok 2017 a stanovisko Rady k programu stability Lotyšska z roku 2017

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady ve znění revidovaném a dohodnutém několika výbory Rady na základě návrhu Komise COM(2017) 513 final.

DOPORUČENÍ RADY

ze dne ...

k národnímu programu reforem Lotyšska na rok 2017

a stanovisko Rady k programu stability Lotyšska z roku 2017

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

---

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 16. listopadu 2016 přijala Komise roční analýzu růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2017. Priority této roční analýzy potvrdila ve dnech 9. a 10. března 2017 Evropská rada. Dne 16. listopadu 2016 přijala Komise na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011² zprávu mechanismu varování, ve které Lotyšsko není uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne přijala Komise rovněž doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, které bylo potvrzeno na zasedání Evropské rady ve dnech 9. a 10. března 2017. Rada přijala dne 21. března 2017 doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny („doporučení pro eurozónu“)³.
- (2) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik v hospodářské a měnové unii by Lotyšsko jakožto členský stát, jehož měnou je euro, mělo zajistit, aby doporučení pro eurozónu, jak je promítnuto do níže uvedených doporučení č. 1 až 2, bylo plně a včas provedeno.
- (3) Dne 22. února 2017 byla zveřejněna zpráva o Lotyšsku pro rok 2017. V této zprávě byl posouzen pokrok, jež Lotyšsko učinilo v plnění jemu určených doporučení přijatých Radou dne 12. července 2016, v přijímání opatření v návaznosti na doporučení přijatá v předchozích letech a v plnění národních cílů Lotyšska v rámci strategie Evropa 2020.
- (4) Dne 20. dubna 2017 předložilo Lotyšsko svůj národní program reforem na rok 2017 a svůj program stability z roku 2017. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně.

---

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25).

³ Úř. věst. C 92, 24.3.2017, s. 1.

- (5) Relevantní doporučení pro jednotlivé země byla zohledněna při programování evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen „ESI fondy“) na období 2014–2020. V souladu s článkem 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013⁴ může Komise členský stát požádat, aby svou dohodu o partnerství a příslušné programy přezkoumal a navrhl změny, je-li to nezbytné, aby se podpořilo provádění příslušných doporučení Rady. Podrobnosti o tom, jak bude Komise uvedené ustanovení používat, byly uvedeny v pokynech k uplatňování opatření propojujících účinnost ESI fondů s řádnou správou ekonomických záležitostí.
- (6) Na Lotyšsko se v současné době vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu. Lotyšská vláda ve svém programu stability z roku 2017 plánuje zhoršení celkového salda z vyrovnaného stavu v roce 2016 na schodek ve výši 0,8 % HDP v roce 2017 a 1,6 % HDP v roce 2018, a to kvůli zásadní daňové reformě, po jejímž provedení by se mělo celkové saldo zlepšit na schodek ve výši 0,5 % HDP v roce 2020. Podle odhadu programu stability z roku 2017 se strukturální saldo zhorší z 0,2 % DPH v roce 2016 na –1,7 % DPH v roce 2018 a následně dosáhne výše –0,8 % DPH v roce 2020. Tento postup je v souladu se střednědobým rozpočtovým cílem strukturálního schodku ve výši 1 % HDP a odchylkou povolenou na základě důchodové reformy a ustanovení o strukturální reformě zdravotnictví. Přepočtené⁵ strukturální saldo se podle odhadu zvýší z –1,9 % HDP v roce 2017 na –2,3 % HDP v roce 2018 a poté poklesne na –0,2 % HDP v roce 2020. Podle programu stability z roku 2017 by měl poměr veřejného dluhu k HDP zůstat v roce 2017 na úrovni okolo 40 % HDP. Odhady růstu HDP uvedené v programu v zásadě odpovídají prognóze Komise pro rok 2017, ale pro rok 2018 se zdají být značně optimistické.

---

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁵ Cyklicky očištěné saldo bez vlivu jednorázových a dočasných opatření nově vypočtené Komisí podle společně dohodnuté metodiky.

- (7) Dne 12. července 2016 Rada doporučila, aby Lotyšsko zajistilo, že se odchylka od střednědobého rozpočtového cíle v roce 2017 omezí na odchylky spojené se systémovou důchodovou reformou a hlavní strukturální reformou zdravotnictví. S ohledem na tyto odchylky by mělo být možné, aby se strukturální saldo v roce 2017 zhoršilo o maximálně 1,0 % HDP. Podle prognózy Komise z jara 2017 by mělo Lotyšsko tento požadavek v roce 2017 splnit. V roce 2018 by mělo Lotyšsko splnit svůj střednědobý rozpočtový cíl, a to s ohledem na povolené odchylky pro rok 2016 související s provedením systémové důchodové reformy a pro rok 2017 související s provedením strukturální reformy, jelikož dočasné odchylky se převádějí do období tří let. Podle prognózy Komise z jara 2017 to je v souladu s maximální nominální mírou růstu čistých primárních veřejných výdajů⁶ ve výši 6,0 % v roce 2018, což odpovídá zhoršení strukturálního salda ve výši 0,3 % HDP. Při nezměněné politice existuje riziko, že se Lotyšsko od uvedeného požadavku značně odchýlí. Celkově se Rada domnívá, že bude nutné přijmout v roce 2018 další opatření, aby bylo možné ustanovení Paktu o stabilitě a růstu dodržet.

---

⁶ Čisté veřejné výdaje tvoří celkové vládní výdaje s vyloučením výdajů na úroky, výdaje na programy Unie, které jsou v celé výši pokryté z fondů EU, a nediskreční změny výdajů na podporu v nezaměstnanosti. Vládou financovaná tvorba hrubého fixního kapitálu je rozložena do čtyřletého období. Zohledněna jsou diskreční opatření na straně příjmů nebo zvýšení příjmů povinné na základě zákona; jednorázová opatření na straně příjmů i na straně výdajů jsou kompenzována.

- (8) Nerovnost příjmů v Lotyšsku je vysoká. Poměr mezi příjmy nejbohatších 20 % domácností a nejchudších 20 % domácností byl v roce 2015 na úrovni 6,5. Patří tak mezi nejvyšší v Unii, i když v roce 2016 mírně poklesl. Rozdíl v nerovnosti příjmů před zdaněním a po něm a před sociálními transfery a po nich je jedním z nejnižších v Unii. Daňový systém Lotyšska je méně progresivní než v jiných členských státech, což přispívá k vysoké míře nerovnosti a chudobě pracujících. Daňové zatížení osob s nízkými příjmy zůstává i nadále jedním z nejvyšších v Unii, zatímco potenciál výnosů z daní, které méně omezují růst, není dostatečně využíván. Nízký podíl daňových příjmů na HDP omezuje zdroje pro udržitelné poskytování veřejných služeb. I přes určitý pokrok v boji proti daňovým únikům zůstává nedostatečné dodržování daňových předpisů vážným problémem. Program stability z roku 2017 uvádí, že bude provedena daňová reforma. Základní opatření zahrnují snížení standardní sazby daně z příjmu fyzických osob z 23 % na 20 % u příjmů do 45 000 eur ročně, zvýšení základní nezdánitelné částky, která se stanoví podle výše příjmu, zavedení 0 % sazby daně z příjmu právnických osob na reinvestovanou část zisku a sjednocení sazeb kapitálové daně na 20 %. Tato reforma reflektuje přijatá doporučení, neboť snižuje daňové zatížení osob s nízkými příjmy. Daňová reforma je však omezená, pokud jde o přesun daňové základny na zdroje, které méně omezují růst, a splnění udávaného cíle politiky, kterým je zvýšit podíl daňových příjmů na HDP.
- (9) Nedostatky v základní sociální ochraně přispívají k vysoké míře chudoby a nerovnosti, což postihuje i osoby se zdravotním postižením a starší osoby. Míra chudoby u osob se zdravotním postižením je jednou z nejvyšších v Evropě. Nízká přiměřenost dávek sociální pomoci, která se od roku 2009 nezlepšila, a nízká přiměřenost důchodů neposkytují účinnou ochranu proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Skutečnost, že reforma minimální výše příjmu, která byla oznámena v roce 2014, nebyla nikdy realizována, negativně postihuje nejchudší domácnosti, i když se již připravují střednědobé plány na podporu minimálního příjmu.

- (10) S ohledem na úbytek pracovní síly nebyl růst zaměstnanosti nijak výrazný a nezaměstnanost klesala pouze pomalu. Vyhledky na získání zaměstnání jsou vyšší v centrech ekonomické aktivity a u vysoce kvalifikovaných pracovníků. Nezaměstnanost je naopak častější u osob s nízkou kvalifikací nebo obyvatel venkovských oblastí. K řešení této otázky by tedy přispělo zvyšování kvalifikace pracovní síly. Přitažlivost odborného vzdělávání se sice zvýšila, ale reforma vzdělávacích programů, jejímž cílem bylo sladit vzdělávání s požadavky na dovednosti, které jsou v současnosti potřeba, přinesla jen omezený pokrok. Byl zaveden právní rámec pro programy učňovského typu a při jeho provádění je vyžadována aktivní účast sociálních partnerů a podniků. Kromě toho zapojení nezaměstnaných do aktivních opatření na trhu práce je nižší než ve většině ostatních členských států. Byla však přijata opatření ke zlepšení této situace, která se zdají být vhodná. Účast na celoživotním učení je i nadále nízká.
- (11) Ačkoli lotyšské orgány úspěšně zahájily příslušné reformy systému zdravotní péče, přístup k ní stále omezují vysoká finanční spoluúčast, dlouhé čekací lhůty, nízká úroveň veřejných výdajů a neefektivní alokace služeb. Skutečnost, že veřejné výdaje jsou omezeny kvótami, vede k prodlužení v poskytování péče a pacienti buď musí dlouho čekat, nebo se na péči finančně podílet, takže část obyvatelstva potřebnou zdravotní péči nedostává. Byly učiněny první kroky k reformě systému zajištění kvality, která by se měla dále rozvíjet, aby se zlepšil zdravotní stav pacientů a obyvatelstva. Bylo sice dosaženo určitého pokroku ve zvýšení účinnosti systému zdravotní péče, ale je nutné provést další racionalizaci odvětví nemocniční péče, zlepšit přístup k ambulantní a primární péči a vytvořit efektivnější vazbu mezi rozpočtovými prostředky a kvalitou péče a náklady na ni.
- (12) Lotyšské orgány zpravidla provádějí nákupy ve zdravotnictví prostřednictvím zadávání veřejných zakázek, ale účinnost tohoto systému by mohlo zvýšit pravidelné využívání elektronického zadávání veřejných zakázek a centrální nákupy, díky nimž by byly veřejné výdaje transparentnější a efektivnější.

- (13) Nedostatky v kvalitě právní úpravy a slabá účinnost a účelnost veřejné správy mají negativní dopad na podnikatelské prostředí. Vláda v roce 2016 představila ambiciózní reformní plán zštíhlení veřejného sektoru a zvýšení jeho profesionality, jehož cílem je zlepšit účinnost prostřednictvím snížení počtu zaměstnanců a centralizace podpůrných funkcí, posílit platby na základě výkonnosti a zvýšit transparentnost. Tento plán se vztahuje pouze na ústřední správu, nicméně podstatného zvýšení účinnosti by se dalo dosáhnout také na úrovni obcí.
- (14) Podnikatelské prostředí v Lotyšsku i nadále poškozuje korupce. Systém předcházení střetům zájmů je stále rigidní a formalistický a kontrolní mechanismy nedostatečné. Ačkoli je reforma insolvenčního systému již téměř dokončena, je třeba pečlivě sledovat její efektivní provádění, neboť se zatím řeší jen malý počet případů restrukturalizace a míra zpětného získání aktiv je nízká.
- (15) V posledních třech letech byly oznámeny rozsáhlé reformy vysokoškolského vzdělávání a veřejného výzkumu vedoucí ke sloučení výzkumných institucí a zvýšení kvality a významu jejich výsledků. Řízení a organizační struktura financování veřejného výzkumu v Lotyšsku je však setrvale neefektivní, neboť funkce financování jsou rozptýleny mezi velký počet institucí. Neefektivnost financování veřejného výzkumu přispívá k velmi nízké výkonnosti vědecké činnosti, nedostatku kvalifikovaných lidských zdrojů ve veřejném i soukromém sektoru a nízké úrovni spolupráce těchto dvou sektorů. Intenzita lotyšského výzkumu a vývoje je i nadále jednou z nejnižších v Unii.
- (16) V kontextu evropského semestru 2017 provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Lotyšska, kterou zveřejnila ve své zprávě o Lotyšsku pro rok 2017. Posoudila také program stability z roku 2017 a národní program reforem na rok 2017, jakož i opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Lotyšsku adresována v předchozích letech. Vzala v úvahu nejen význam těchto opatření pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Lotyšsku, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny Unie, neboť celkovou správu ekonomických záležitostí v Unii je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni Unie.

(17) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability z roku 2017, přičemž její stanovisko⁷ je promítnuto zejména do níže uvedeného doporučení č. 1,

DOPORUČUJE Lotyšsku v období 2017–2018:

1. Provádět fiskální politiku v souladu s požadavky preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu, což znamená dosáhnout střednědobého rozpočtového cíle v roce 2018 s ohledem na dočasně povolené odchylky související s provedením systémové důchodové reformy a strukturálních reforem. Snížit daňové zatížení osob s nízkými příjmy přesunutím daňové základny na jiné zdroje, které méně omezují růst, a zlepšit dodržování daňových předpisů.
2. Zlepšit přiměřenost záchranné sociální sítě a zvýšit kvalifikaci pracovní síly urychlením reformy vzdělávacích programů v oblasti odborného vzdělávání. Zvýšit nákladovou efektivitu a přístup ke zdravotní péči, včetně snížení finanční spoluúčasti a dlouhých čekacích lhůt.
3. Zvýšit účinnost a odpovědnost veřejného sektoru, zejména zjednodušením správních postupů a posílením systému předcházení střetům zájmů, a to i v případě insolvenčních správců.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*

---

⁷ Podle čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.